

Posudek bakalářské práce (*posudek vedoucího bakalářské práce*)

IMS FSV UK, ak. rok 2009/2010

Autor a název bak. práce: *Marta Mudroňová: Radikalizácia nemeckej evanjelickej cirkvi v období Tretej ríše*

Vedoucí práce: PhDr. Petr Šafařík

Marta Mudroňová ve své bakalářské práci pojednala o poměru nacistického režimu a německé evangelické církve. Soustředila se především na hnutí Němečtí křesťané (Deutsche Christen), které usilovalo o ideologické a organizační podřízení evangelické církve nacistickému režimu. Autorka téma sledovala do roku 1939, některá podtémata – a velmi stručně – až do konce druhé světové války. Vzhledem k proměnám vztahu mezi nacistickým státem a evangelickou církví i kvůli ustálené periodizaci je rok 1939 adekvátním mezníkem pro zúžení tématu. Více ovšem kvůli začátku druhé světové války a změně církevní politiky než kvůli založení jedné instituce iniciované Německými křesťany, jímž sledované období ohraničuje autorka (s. 9).

Zvolené téma je velmi náročné, jelikož obsahuje kromě obecné historické problematiky také církevněhistorické a teologické souvislosti. Těmi posledně jmenovanými se sice autorka zabývala jen velice stručně, je ale chvályhodné, že si uvědomila jejich váhu.

Předložená bakalářská práce je kompilací odborné literatury, postupuje chronologicko-popisnou metodou. Textu nechybí žádná z částí vyžadovaných od daného druhu studentských prací. Ke zvolenému tématu chybí relevantní zdroje ve slovenském a českém jazyce, je proto velmi dobré, že autorka ke svým překladům názvů institucí připojovala originální znění v němčině; přínosný je i seznam použitých zkratk.

V úvodní kapitole se studentka kromě struktury práce pokusila zformulovat svoji tezi (s. 10). Vzhledem ke kompilační povaze textu to nebylo snadné, teze hovořící o nacismu coby „třetím hráčem“ církevního boje (Kirchenkampf) vedle Německých křesťanů a Vyznavačské církve není nijak důsažná. Rozpačitá je – i kvůli chatrnému autorčině slohu – také matoucí chronologií obsaženou v tvrzení o vstupu nacistické církevní politiky do sporu Německých křesťanů a Vyznavačské církve, režim totiž zasahoval do církevní sféry již před vznikem Vyznavačské církve (studentka to přitom ví, z mnoha míst její práce je to jasné). Každopádně i v uvedené sporné podobě teze autorce zřejmě pomohla k tomu, aby se zabývala důležitými prvky tématu. Lze vyzdvihnout i to, že studentka nepodlehla, jak se někdy děje, zjednodušujícím podáním střetu Německých křesťanů a Vyznavačské církve – je si vědoma toho, že mnozí představitelé Vyznavačské církve oponovali jen některým prvkům nacistické politiky. Kladem bakalářské práce rovněž je, že se autorka na všechny tři své badatelské otázky explicitně stanovené v úvodu (s. 9) snaží podat odpověď, byť se tak hlavně u třetí zmíněné děje poměrně zkratovitě.

Již v úvodu předložené práce se projevuje velká slabina – formulační nedostatky. Autorka tu zmiňuje některé důležité události, aniž by je řádně pojmenovala, jako např. v pasáži o „zřízení institutu v Eisenachu“, s. 9 – název té instituce se čtenář dozví mnohem později; totéž platí o „skandálu ve Sportovním paláci“ (s. 10). Tato roztěkanost je k nalezení např. i v přehledu literatury při zmínce o „Meierových knihách“ (s. 11) – představeny jsou až na následující straně. Formulační nedostatky tu označuji jako velké proto, že jsem na ně coby vedoucí předložené bakalářské práce studentku průběžně upozorňoval, a to také desítkami poznámek a oprav činěných do přípravných verzí rukopisu.

V části věnované zhodnocení zdrojů využitých při psaní bakalářské práce se Marta Mudroňová snažila, aby nešlo jen o informace anotačního rázu. Výsledek ale není příliš uspokojivý. Místo – nenáležitě ostře formulovaných – výtek, co v odborné literatuře autorka postrádá (s. 11-13), se měla pokusit posoudit, zda nejsou některé z použitých prací výrazněji

ovlivněny ideologickým a náboženským, popř. politickým postojem svých autorů. Pasáž o tom, jak málo titulů k tématu je dostupných v České republice, vyznívá nemístně kriticky, vhodnější by bylo bývalo uvést, že omezení vzniklo také tím, že autorka neměla (nebo nevyužila?) možnost studijního pobytu v zahraničí. Doporučoval jsem jí pracovat alespoň s vnitrostátní a zahraniční meziknihovně službou Národní knihovny. Nakolik je mi známo, studentka tímto směrem své heuristické úsilí příliš nenapřímila, takže zmínky o nedostatecích stávajících zdrojů v úvodu kapitoly 1.2 nepokládám za vhodné. K tomuto soudu mne vedou také stylistické neobratnosti této části.

V bakalářské práci se nacházejí také faktografické nepřesnosti. Kupř. socialistické ideje mezi německými evangelickými faráři nacházely stoupence dříve než „v posledních letech Výmarské republiky“ (s. 16), autorka tu navíc píše zjednodušeně o šíření „ideologie komunismu“. Svaz věřících socialistů Německa (Bund religiöser Sozialisten Deutschlands), jehož členem byl autorkou zmiňovaný Paul Piechowski, byl založen v roce 1926. Matoucí je současné používání dvou zkratk pro jedno a téže hnutí – DC (Deutsche Christen) a GDC (Glaubensbewegung Deutsche Christen); nejčastěji se užívá sousloví Němečtí křesťané (Deutsche Christen).

Text má rovněž nedostatky v psaní bibliografických odkazů a seznamu zdrojů: u některých titulů autorka chybně zapisuje zkrácení opakovaného bibl. odkazu (např. pozn. č. 18, 20, 26); sborníkové studie v seznamu použité literatury neuvádí jednotlivě, ale pouze bibl. údaj celého sborníku (srov. ten z výše uvedených poznámek pod čarou č. 18, 20, 26).

Jak uvedeno výše, v práci je řada stylistických a jazykových chyb. Patří mezi ně defektní věty (viz např. spřežení vazeb v prvním odstavci na s. 43 nebo vyšínutí z větné konstrukce ve třetím odstavci na téže straně), chybějící interpunkční znaménka (např. s. 23, 29, 35) a naopak výskyt čárek tam, kde být nemají (kupř. s. 14, 15, 16, 29, 34).

Navzdory zmíněným nedostatkům soudím, že se Martě Mudroňové podařilo pojednat o obtížném tématu chvalitebným způsobem. Doporučuji proto hodnotit její bakalářskou práci známkou velmi dobře (2).

Praha, 9. června 2010

PhDr. Petr Šafařík